

Diplomski studij arheologije

Naziv kolegija: Litička analiza

Nositelj/izvođač: dr. sc. Ivor Karavanić, red. prof

ECTS: 5

Jezik: hrvatski

Trajanje: jedan semestar, 1. semestar diplomskog studija

Status: obavezni

Oblik nastave: 2 sata predavanja

Ciljevi kolegija: Ovladavanje metodama provođenja tehnoloških, tipoloških, funkcionalnih i petrografskih analiza u cilju stjecanja teoretskih i praktičnih znanja o načinima proizvodnje kamenih rukotvorina.

Sadržaj predmeta: Isčitavanje tehnika i metoda izrade cijepanih kamenih rukotvorina u paleolitik, mezolitik i neolitik, te upoznavanje s procesima proizvodnje i tipološkim razvrstavanjem alatki na arheološkom materijalu; eksperimentalna izrada alatki; prepoznavanje različitih vrsta sirovinskog materijala.

Studentske obveze: pismeni i usmeni ispit

Raspored rada:

1. Uvod u litičku analizu
2. Sirovinski materijali, vrte i značajke lomova
3. Lomljenje odbojaka i oblikovanje kamenih rukotvorina
4. Levaloaška metoda, tehnike izradbe sječiva
5. Dodatna obrada, funkcija i stil kamenih alatki
6. Eksperimentalne i etnoarheološke studije
7. Analiza lomljevine – srednji paleolitik
8. Analiza lomljevine – gornji paleolitik
9. Analiza lomljevine – mezolitik, neolitik
10. Tipologija srednjeg paleolitika – teorija i analiza materijala
11. Tipologija gornjeg paleolitika - teorija i analiza materijala
12. Spacijalna analiza

13. Prednosti i nedostaci litičke analize

Literatura:

J. Balen J. & I. Karavanić Rukotvorine iz Spiennesa u svjetlu eksploatacije kremenih materijala u neolitiku. Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu 36, 3. serija, 2003. 7-27.

F. Blaser, D. Kurtanjek, D. & M. Paunović L'industrie du site néandertalien de la grotte de Vindija (Croatie): une révision des matières premières lithiques. L'Anthropologie 106, 2002. 387-398.

F. Bordes Typologie du Paléolithique Ancien et Moyen. Paris 1988. S. Binford & L. R. Binford Stone Tools and Human Behavior. Scientific American 220(4) 1969.: 70-84.

P. - Y Demars & P. Laurent Types d'outils lithiques du Paléolithique Supérieur en Europe. Paris 1992.

H. L. Dibble The Interpretation of Middle Paleolithic Scraper Morphology. American Antiquity 52(1) 1987.: 109-117.

M. L. Inizan, H. Roche & J. Tixier Technology of Knapped stone. Préhistoire de la Pierre Taillée, Tome 3. Meudon 1992.

E. M. Kolpakov & L.B. Vishnyatsky The Bordes Method? Norwegian Archaeological Review 22(2) 1989.107-118.

D. Kurtanjek & V. Marci Petrografska istraživanja paleolitskih artefakata spilje Vindije. Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 449(24), 1990. 227-238.

B. Luedtke An Archaeologist Guide to Chert nad Flint. Uvod (str 1-5), Prvo poglavlje (str. 5-17), Drugo poglavlje (str. 17-35). Archaeological research tools 7, University of California, Los Angeles 1992.

P. Mellars The Neanderthal Legacy. Treće i četvrto poglavlje, od str. 56 - 140. Princeton. 1996.

V. Pohar Tipologija in statistična obdelava mlajšepaleolitskih kamenih orodnih inventarjev. Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji 6 1978.:7-42.

V. Pohar Tehnike izdelave in tipologija staro- in srednje paleolitskega kamena orodja. Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji 13, 1979. 7- 15.

J. Riel-Salvatore & M. Barton Late Pleistocene Technology, Economic Behavior, and Land – use Dynamics In Southern Italy. American Antiquity 69 (2). 2004. str. 257 - 274

F. Sellet *Chaine Operatoire: The Concept and Its Applications*. Lithic Technology 18(1-2):106-112.

R. Šošić & I. Karavanić Cijepani litički materijal s prapovijesnog nalazišta Slavča, Nova Gradiška. Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu 37, 3. serija. 2004.

S. Vuković Eksperimenat u prehistorijskoj arheologiji. Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske XXII/2, 1973. 23-26.

J. Zupanič Petrografska istraživanja paleolitskih artefakata krapinskog nalazišta. U: Krapina 1899-1969 (ur: M. Malez), str. 131-140. Zagreb 1970.

J. Zupanič Petrografske karakteristike paleolitskih artefakata iz Šandalje II kod Pule i porijeklo kamene sirovine za njihovu izradbu. Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 317 (17), 1975.: 267-273.